

Avgjört neyðugt við stýring av almennum arbeiði

og meira samarbeiði og betri býti millum tær fyrítøkur, sum fáa arbeiðini at gera, sigur formaður í Havnar Handverkara-felag Hogni Højgaard.

Tað hevur ofta verið ynski frammi um at fáa meira stýring á tað almenna fyrítakssemi, uttan at nakað itakiligt er gjørt.

Ein má aftur nú ássanna, at neyðugt er at fáa eina fasta stýring av teimum almennum arbeiðinum og meira samarbeiði og betri býti millum tær fyrítøkur, sum fáa arbeiðini at gera.

Tað má bera til at stýra almennum arbeiði í Føroyum.

Fyri bara nøkrum døgum síðan var alsamt rópt um mangul uppá handverkarar og fleiri virki gramdu seg í blóðnum um hetta.

Eitt av virkjunum segði heilt ósmæðið, at hjá teimum hevði ikki verið neyðugt við útlendingum, meðan sannleikin er tann, at hetta virkið nýtt stórt tal av útlendingum til eitt nú nógv umtalað alment arbeiði.

Samlaða talið av handverkarum hjá hesum virki í summar var um 50%.

Men hvat hendir nú, longu áðrenn veturin rættliga er komin?

Ja, nú kavin lá, vóru menn sendir heim av nøkrum virkjum í eina til tvær vikur, meðan nýnnflutir útlendskir handverkarar á sama virki vóru til arbeiðis hvønn dag.

Hetta er ikki nakað nýtt fyrirbrigdi, men blivur verri og verri jú meira alment arbeiði blivur oyst út til virkini, so at siga ókontrollerað, at útføra sum teimum lystir.

Samtíðis rópa onnur stórvirki eftir handverkarum.

Hvar er nakað samarbeiði?

Kundu hesir handverkarar ikki verið læntir út hesa tíð, so allir partar høvdu fyrirmin av tí?

Her má annað skil koma á. Hesar umstøður hava nú í fleiri ár verið við til at niðurbrota føroyska handverkarastættin.

Okkara politikarar mugu siggja í eyguni, at henda gongd er landskaðilg og at tað er bráð-

neyðugt at fáa tamarhald á víðurskiftinum.

Í samband við hetta vil eg heita á blaðið um at prenta hjálalga tíðinda-stubba, sum var inn-sendar til tíðindaskriv hjá Verka- og Veidimannafylkingini í Norðurlatlantshavi.

Við heilsan
Hogni Højgaard

»Efter en temmelig streng vinter med megen sne og orkaner, der gjorde stor skade på nogen af vore nye havne anlæg, fik vi en sommer så tidligt som først i april måned hvor temperaturen kom op på 15°. Dette gode vejret har holdt sig uafbrudt selv om vi er nået en uge ind i september måned.

En så lang og god sommer kan næppe nogen nulevende person på Færøerne huske.

En god sommer er af stor betydning for vore håndværkere. Da er beskæftigelsen størst og mange kan få en del overarbejde. Det er af stor betydning, at folk kan få overarbejde fordi vi har en temmelig høj levestandard med høje omkostninger. En familie kan ikke klare sig økonomisk med en arbejdsdag på 8 timer om man er timelønnet arbejder.

Indenfor håndværks sektoren har vi ikke nogen regler arbejdsløshed, som man kender det fra andre lande, men om vi får strenge vejrforhold i vintermånederne kan beskæftigelsen være stærkt nedsat fordi en stor del af de færøske håndværkere er beskæftiget i bygge og anlægssektoren, herunder en stor del i privat boligbyggeri.

Vinteren 1983/84 var

som sagt ramt af dårligt vejr og megen sne, med det resultat, at mange håndværkere var uden arbejde i en til to måneder.

Det skal siges med det samme, at vi har ikke nogen arbejdsløshedsunderstøttelse. Det var engang fremlagt forslag om arbejdsløshedsunderstøttelse i Lagtinget, men det blev nedstemt af et politisk flertal.

Det må regnes som en katastrofe for en familie at miste indtægten i så lang tid. Den eneste mulighed i et sådant tilfælde er at søge om laveste form for socialhjælp ifølge bistanstloven, men for at opnå en slig hjælp skal en person stå fuldstændig på bar bund. Om vedkommende har eget hus er han næsten nødt til at sælge det først.

Hvad er så grunden til at man er bundet af udearbejde om vinteren? Hvorfor regulerer man ikke arbejdet så at man er ude om sommeren og inde om vinteren?

En af grundene er at de so ejer arbejdet ikke ønsker at påbegynde arbejdet for foråret er kommet. Det gør at arbejdet går hurtigere og billigere.

Der næst kommer at arbejdsgiveren ikke er interesseret i at planlægge arbejdet så at det udvendige arbejde bliver udført om sommeren og efteråret og det indvendige om vinteren. Arbejdsgiveren mister ikke så meget ved at arbejdet ligger stille en del af vinteren, fordi han kan indhente det om sommeren ved at påtage sig dobbelt arbejde som skal udføres og han ikke har folk nok, søger han arbejdskraft i udlandet som han så beskæftiger til et arbejde ad gangen. Når så vinteren kommer og beskæftigelsen falder, rejser disse folk hjem igen til sit eget land, hvor de så kan fortsætte

at hente sin arbejdsløshedsunderstøttelse. For i de fleste tilfælde er det udenlandske arbejdsløse der er tale om.

Efter står så den færøske håndværker, med nedsat beskæftigelse og uden understøttelse.

En form for arbejdsløshed som vi har er, at det er vanskeligt for unge at få en læreplads. Det hænger også sammen med de

fornævnte forhold. Om den midlertidige udenlandske arbejdskraft var erstattet med lærepladser ville vi få en mere jævn og stabil arbejdsgang, men det arbejdsgiveren ikke interesseret i, fordi han ønsker ikke at være bundet af en lærling i fire år. Det som han ønsker er, at beskæftige folk til et arbejde ad gangen uden forpligtelse fremover.

Vi mangler faktisk en offentlig lovgivning for arbejdsmarkedet.

De ville være ønskeligt, at det var en fast stýring i det hele så at det ikke bare er arbejdsgiveren der bestemmer og gennemfører det som han anser for det mest hensigtsmæssige i sin personlige profitjagt.

Hogni Højgaard

Gloymt í bussinum

Lesandi vendi sær til okkara víðvikjandi gloymdum lutum í bussinum hjá Bygdaleiðum.

Lesarin hevði verið ein túr í Leirvik, og var so heppin at gloyma okkurt eftir í bussinum.

Dagin eftir ringdi óhepni ferðamaðurin til Bygdaleiðir, og segði frá tí hann hevði gloymt, men hetta hjálpti ikki nógv.

Hann varð biðin um at ringja annaðhvørt til Auto ella Bil. Hetta fekk hann heldur ikki nógv burturur. — Men hann kundi royna at ringja til hansara, sum koyrdi bussin. Hvor tað var, fekk hann heldur ikki at vita.

Eftir timalangt dedektivarbeiði eydnaðist tað okkara óhepna ferðamanni at fáa konu ein bussførara í telefonina.

Hon kundi ikki hjálpa, men kundi »ugga« ferðamannin við, at tað var ikki smávegis, sum fólk gloymdu í bussinum. Hon bað hann royna at ringja til Bil ella Auto, men tað hevði hann longu gjørt, uttan úrslit.

Nú var hetta tibetur ikki nakar víðismikil lutur hesin ferðamaðurin hevði mist burtur, og uppgav tí.

Istaðin vendir hann sær til blaðið við hugskotinum, hvi t.d. bygdaleiðir

ikkí hava eitt ávist stað, har lutir, sum fólk gloyma í bussinum, kunnu latast inn. So høvdu fólk eisini vítað, hvar tey kunnu fara at leita. Tað hevði spart munandi av tíð, og ikki minst um vit hugsa um hetta dømi sum okkara óhepni ferðamaður her hevur greitt frá.

Vit vendu okkum til Bygdaleiðir við hesum spurningi, og fingur har at vita, at tað, sum fólk gloyma eftir í bussinum kemur á bilstöðirnar Bil ella Auto.

Máloyðilegging

Sum øll skilafólk vita, skulu øll bygdanøvn skrivast í hvørjumfalli, tá skrivað verður uttan á brøv o.t., rætt sum sagt hevur verið frá áraldstíð. T.d. eitur ein av bygdum okkara Sandur, ein eitur Dalur, Skarvanes, Hovi, Fuglafjørður o.s.fr. Hetta er sum vit vita í hvørjumfalli.

Men tá skrivast skal adressa, so má og skrivast, sum sagt hevur verið, at maður ella kvinna býr á Sandi, í Dali, á

Skarvanesi, í Hovi, í Fuglafirði o.s.fr., tá brúka vit hvørfallið. Hetta vita øll, men tað, at eg haldi meg verða noyddan at taka til pennin, kemur av tí, at ein skilamaður segði mær rætt nú, at hann, ið situr á almennum stovni, hevur fingið boð um, frá hægsta stað, at hann skal einans nýta hvørfall, tá hann skrivur adressur, t.v.s. at teir stóru norðuri í Havn sita og geva boð um, at málið skal oyðileggjast. Tí tað er rætt, sum

Hogni Djurhuus segði herfyri, at um eitt -ð var gloymt ella kanska var í meira lagi, bilur ikki, men tá bendingin er avlögð, so er einki føroyskt mál eftir, einans ein ússalig keipumynd av tí vakra máli, vit hava arvað frá forfedrunum, teim, ið ongantið høvdu lært at skriva, men kortini dugdu tað til fulnar.

Her er nakað at fáa rættað hjá okkara málmonnum, og tað í bráði.

Viggo Dalsgaard

